

Sygn. akt II Cz 1906/13

POSTANOWIENIE

Dnia 09 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Marzenna Ernest

Sędziowie: SO Zbigniew Ciechanowicz

del. SR Katarzyna Longa (spr.)

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 09 stycznia 2014 r. w S.

sprawy z wniosku P. W.

z udziałem (...) spółki akcyjnej V. (...) w W.

o zawezwanie do próby ugodowej

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 września 2013 r., sygn. akt I Co 368/13

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie.

Sygn. akt II Cz 1906/13

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 września 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie stwierdził swoją niewłaściwość miejscową do rozpoznania sprawy i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w W. jako sądowi miejscowo właściwemu.

Sąd wskazał, iż wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o zawezwanie przeciwnika - (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W. do próby ugodowej w sprawie o zapłatę kwoty 3.961,01 zł.

Zgodnie z dyspozycją art. 185 § 1 k.p.c. o zawezwanie do próby ugodowej można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika.

Z treści przedmiotowego wniosku wynika, że przeciwnik - (...) S.A. V. (...) w W., jest osobą prawną. Zgodnie zaś z art. 30 k.p.c. sądem właściwym dla osoby prawnej i innego podmiotu nie będącego osobą fizyczną, jest sąd właściwy dla miejsca siedziby takiego podmiotu.

(...) S.A. V. (...) ma siedzibę w W., przy al. (...). W związku z powyższym, sądem właściwym wedle właściwości ogólnej dla tego podmiotu jest Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy w W..

Zdaniem Sądu wskazany sąd jest również właściwy w przedmiocie rozpoznania wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

Zażalenie na powyższe postanowienie wywiódł wnioskodawca, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 185 § 1 w zw. z art. 30 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie polegające na uznaniu, iż wniosek o zawezwanie do próby ugodowej przeciwnika będącego ubezpieczycielem winien zostać złożony według miejsca jego siedziby, podczas gdy - na mocy art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - dopuszczalne jest złożenie przedmiotowego wniosku przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia (wzywającego). Wnioskodawca zarzucił także naruszenie art. 20 ust. 1 wskazanej ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (jako przepisu szczególnego wobec art. 30 k.p.c.) poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji błędne przekazanie sprawy sądowi wedle ogólnej właściwości miejscowej w sprawach przeciwko osobom prawnym.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie do ponownego rozpoznania; zasądzenie na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Skarżący podniósł, iż zgodnie z art. 185 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. o zawezwanie do próby ugodowej - bez względu na właściwość rzeczową - można zwrócić się do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika. Natomiast ogólną właściwość przeciwnika będącego osobą prawną określa art. 30 k.p.c., który stanowi, że powództwo przeciwko osobie prawnej wytacza się według miejsca jej siedziby.

Niemniej jednak właściwość miejscowa określona w powyższy sposób może zostać uregulowana odmiennie na podstawie przepisu szczególnego. W odniesieniu do roszczeń wynikających z umów ubezpieczeń obowiązkowych zastosowanie powinien znaleźć art. 20 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, który wyłącza zastosowanie przepisów ogólnych, a więc art. 30 i n. k.p.c. Oznacza to, że powództwo o roszczenie odszkodowawcze wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych można wytoczyć - poza sądem ogólnym właściwości ogólnej przeciwnika - przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego albo uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Jednocześnie żalący wskazał, iż w literaturze i orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej jest czynnością dokonywaną przed sądem, mogącą zmierzać do dochodzenia roszczenia, co w konsekwencji uzasadnia zastosowanie właściwości przemiennej unormowanej w art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Powyższe stanowisko podziela Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w postanowieniu z dnia 27 listopada 2012 r., sygn. akt I ACz 2190/12.

Ponadto wskazał, iż stanowisko takie pozostaje zgodne z ratio legis przywołanego art. 185 § 1 k.p.c., który - przewidując właściwość rzeczową i funkcjonalną sądu rejonowego dla spraw o zawezwanie do próby ugodowej - ma na celu uczynienie postępowania pojednawczego powszechnie dostępnym. W istocie rozszerzeniu dostępności do sądu służy także art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Zatem oczywiście sprzeczna z ideą rozszerzenia dostępu do sądu, jest interpretacja Sądu I instancji, iż sądem wyłącznie właściwym w sprawie o zawezwanie do próby ugodowej dotyczącej roszczenia z tytułu ubezpieczenia obowiązkowego jest sąd właściwy według miejsca siedziby osoby prawnej. Tym bardziej, że obecnie większość ubezpieczycieli, których działalność obejmuje całe terytorium państwa, ma swoje siedziby w W.. W konsekwencji - wedle poglądu Sądu orzekającego - wszystkie zawezwania do próby ugodowej przeciwko tym ubezpieczycielom musiałyby być wytaczane wyłącznie przed Sądy Rejonowe w Warszawie. Interpretacja taka budzi oczywiste zastrzeżenia wobec treści art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie, jako sąd właściwy wedle miejsca zamieszkania poszkodowanego, jest sądem właściwym do rozpoznania niniejszej sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się słuszne, co skutkowało uchyleniem zaskarżonego postanowienia.

Zgodnie z przepisem art. 185 k.p.c., wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, bez względu na właściwość rzeczową, można złożyć do sądu rejonowego ogólnie właściwego dla przeciwnika. Właściwość miejscowa tego sądu jest określana na podstawie przepisów o właściwości ogólnej, co w tym przypadku oznaczałoby zastosowanie art. 30 k.p.c. W myśl tego ostatniego przepisu powództwo przeciwko osobie prawnej wytacza się według miejsca jej siedziby. Przepis ten określa ogólną właściwość sądów w sprawach przeciwko wszystkim, poza Skarbem Państwa, osobom prawnym, także tym, których działalność obejmuje teren całego kraju; przepis szczególny tę właściwość może regulować w sposób odmienny (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1988 r., III CZP 43/88, OSNCP 1989, nr 4, poz. 53).

Należy jednak uwzględnić, że w sytuacji skierowania roszczenia przeciwko towarzystwu ubezpieczeniowemu znajdzie zastosowanie art. 20 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Właściwość unormowana w tym przepisie wyłącza stosowanie art. 35 k.p.c. (por. Ewa Stefańska w komentarzu do Kodeksu postępowania cywilnego pod red. Małgorzaty Manowskiej, tom 1, wydanie 1, Warszawa 2011, s. 88), a to oznacza, że powództwo o roszczenie odszkodowawcze wynikające z umów ubezpieczeń obowiązkowych lub wniosek pojednawczy obejmujący takie roszczenie można wytoczyć – poza sądem ogólnym właściwości ogólnej przeciwnika również przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby poszkodowanego albo uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

Przepis art. 30 k.p.c. znajduje się w grupie przepisów zatytułowanej "właściwość ogólna", ma on więc zastosowanie wtedy, gdy nie zachodzą warunki uzasadniające wybór przez powoda innego sądu, zgodnie z przepisami kodeksowymi o właściwości przemiennej (art. 32-37 k.p.c.) lub przepisami pozakodeksowymi dotyczącymi tej ostatniej właściwości. Natomiast powołany już uprzednio przepis art. 20 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, ma taki charakter.

Według Sądu Okręgowego trafnie żalący wskazuje, że wniosek pojednawczy dotyczy roszczenia i słusznie wywodzi, że w literaturze i orzecznictwie nie jest kwestionowany pogląd, że złożenie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej jest czynnością dokonywaną przed sądem, mogącą zmierzać do dochodzenia roszczenia.

Podobne stanowisko zostało wyrażone przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w postanowieniu z dnia 27 listopada 2012 r. w sprawie I ACz 2190/12.

Z powyższych względów w oparciu o przepis art. 386 § 1 k.p.c. i art. 397 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.